

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства оборони України
до проєкту Закону України “Про внесення змін до статті 16-1 Закону
України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів
їх сімей» щодо визначення кола осіб, які відносяться до членів сім’ї
загиблого для отримання одноразової грошової допомоги”

Ініціатори проєкту Закону України: народні депутати України Гончаренко О.О., Ар’єв В.І., Геращенко І.В., Іонова М.М., Лопушанський А.Я., Синютка О.М.

Реєстраційний № 9232 від 24 квітня 2023 року.

1. Законопроект не підтримується, оскільки запропонована редакція передбачає повернення до попередньої редакції статті 16¹ Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” (далі – Закон), яка була чинною до 25 серпня 2022 року, і яка погіршує соціальний захист найменш соціально захищених членів сім’ї загиблого військовослужбовця.

2. Законопроектом передбачається розширення кола осіб, які матимуть право на отримання одноразової грошової допомоги (далі – ОГД) у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов’язаного або резервіста (далі – військовослужбовця), шляхом повернення попередньої редакції статті 16¹ Закону, до внесення до неї змін Законом України від 29 липня 2022 року № 2489-IX “Про внесення змін до Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” щодо призначення і виплати одноразової грошової допомоги”, який набрав чинності з 25 серпня 2022 року.

Чинна редакція Закону передбачає, що право на призначення та отримання ОГД мають батьки, один із подружжя, який не одружився вдруге, діти, які не досягли повноліття, утриманці загиблого (померлого).

Тобто, з прийняттям Закону України від 29 липня 2022 року № 2489-IX було впорядковано коло осіб, які мають право на отримання ОГД у разі загибелі військовослужбовця, а норми Закону було приведено у відповідність до інших законодавчих актів, зокрема до Законів України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”. Метою запровадження таких змін було захистити найменш соціально захищених членів сімей військовослужбовців, які мають право на пільги відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, а також право на пенсію в разі втрати годувальника відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”.

Крім того, слід враховувати норми інших законодавчих актів, зокрема положення статті 1 Закону України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям”, згідно якого допомога повнолітнім дітям не

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат [5B77CE19CBB35C6404000001F3D0000A4A20000](#)
Підписувач [Резніков Олексій Юрійович](#)
Дійсний з [05.11.2021](#) по [05.11.2023](#)

Міністерство оборони України

220/4848 від 03.05.2023 17:12:14

надається (крім визнаних особами з інвалідністю з дитинства I та II групи або особами з інвалідністю I групи і проживають разом із батьками).

До того ж, слід зазначити, що діти (у тому числі повнолітні), які є особами з інвалідністю з дитинства, належать до утриманців та згідно з діючим законодавством мають право як на отримання пенсії в разі втрати годувальника, так і одноразової грошової допомоги.

Отже, з урахуванням вищевказаного і було визначено коло осіб, які мають право на отримання ОГД, а норми статті 16¹ Закону приведено у відповідність до інших законодавчих актів.

У разі прийняття законопроекту найменш захищені члени сім'ї загиблого військовослужбовця втрачатимуть частину коштів, пов'язаних з виплатою ОГД, оскільки вона буде розподілятися і на дорослих дітей, віком від 23 років, і які можуть мати власні сім'ї.

Також зазначається, що відповідно до пункту 8 статті 16³ Закону, заявники **можуть реалізувати право на отримання ОГД протягом трьох років** з дня виникнення у них такого права, тому неможливо під час прийняття рішення про призначення ОГД очікувати три роки до визначення повного кола осіб, які мають (матимуть) право на ОГД.

Тобто, неможливо очікувати протягом трьох років надходження рішень судів, які б встановлювали факт, що має юридичне значення, зокрема факт спільного проживання, ведення спільного господарства та наявність між ними взаємних прав та обов'язків, як це визначає стаття 3 Сімейного кодексу України, за умови, що пунктом 8 статті 16³ Закону передбачено, що особам, які мають право на призначення та отримання ОГД, її **виплата здійснюється незалежно від реалізації права на призначення та отримання такої допомоги будь-якою з осіб**, зазначених у статті 16¹ Закону.

Наприклад, в грудні 2022 року виплачено ОГД батькам загиблого військовослужбовця, смерть якого настала 19.07.2022 (до внесення змін в Закон – 25.08.2022).

Після цього, в квітні 2023 року (в межах трирічного строку з дня загибелі військовослужбовця) за допомогою звернулася цивільна дружина загиблого військовослужбовця або його бабуса, яка була піклувальником до досягнення ним повноліття і до поданих документів додала рішення суду про встановлення факту, що має юридичне значення, зокрема про факт спільного проживання однією сім'єю, ведення спільного господарства та наявність між ними взаємних прав та обов'язків, а також в якому зазначено про наявність права на отримання ОГД.

Ураховуючи, що допомогу вже розподілено та виплачено особам, які мали право на отримання ОГД, держава понесе необґрунтовані витрати щодо виплати ОГД цивільній дружині або бабусі з урахуванням висновків такого судового рішення.

У разі необхідності члени сім'ї, які отримають одноразову грошову допомогу, можуть самостійно прийняти рішення щодо її розподілу в сімейному колі.

З огляду на викладене, проєкт закону України № 9232 не підтримується.

Під час розгляду законопроєкту слід врахувати, що питання внесення змін до статті 16¹ Закону вже порушувалися у законопроєктах 9117, 9166-1, 9166-2, які також Міністерством оборони України не підтримано.

Міністр оборони України

Олексій РЕЗНІКОВ

